

วารสาร สุขภาพภาคประชาชน ภาคอีสาน

ที่ปรึกษา

นายธงชัย สาระกุล

ผู้อำนวยการ

กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน

บรรณาธิการ

นายจิรพันธ์ วิบูลย์วงศ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายจตุระวัฒน์ ภูมิเจริญวัฒน์

กองบรรณาธิการ

นางสุจินดา สุขกำเนิด

นายอดิสร วงศ์คงเดช

นายกวีล เลิกชัยภูมิ

นางจิรวรรณ ศรีชนะ

นายกฤษณชัย ทิมชัย

นายนิรุจน์ อุทธา

นายอนุชิต สิ้นจตุรัส

นางอรทัย สวรรรยาพานิช

นายสำราญ มทา

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์แอนนาออฟเซต

42/17 ซอยมะลิวัลย์ 8 ก.ม.มะลิวัลย์ อ.เมือง

จ.ขอนแก่น 40000 โทร. 0-4333-3338,

0-4333-3137, 0-4333-3132 แฟกซ์ ต่อ 15

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่นโยบาย แนวคิดการพัฒนา และผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน
2. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนบทเรียนและประสบการณ์การพัฒนาสุขภาพภาคประชาชนของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรประชาชน

กลุ่มเป้าหมาย

1. ชมรม อสม. ระดับอำเภอ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ศูนย์วิชาการ กระทรวงสาธารณสุข ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ภาควิชาอนามัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. ภาควิชาพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน

การเผยแพร่ข้อเขียน บทความ และงานวิจัย

ท่านผู้อ่านทุกท่านสามารถส่งข้อความ บทความ งานวิจัย และความคิดเห็นต่างๆ เพื่อเผยแพร่ทางวารสาร โดยส่งต้นฉบับพิมพ์ ด้วยกระดาษ A4 จำนวนประมาณ 5-8 หน้า พร้อมด้วยแผ่น Disket จำนวน 1 ชุด ส่งมาที่

บรรณาธิการ วารสาร สุขภาพภาคประชาชน ภาคอีสาน

ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

89 ก.อนามัย ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

โทร. 0-4322-4605, 0-4322-4659 Fax. 0-4322-1679

อนึ่ง ข้อเขียนหรือบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้ ถือเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนโดยเฉพาะ ไม่เกี่ยวข้องกับผูกพันกับผู้ใด หรือสถาบันใด โดยบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาแก้ไข และตีพิมพ์ตามที่เห็นสมควร

U นวัตกรรมบริการ

ปีนี้ฝนตกดีเหลือเกิน ชาวนาาก็เริ่มจะนาไส (บ้างแล้ว) เพราะข้าวราคาดี แต่เหมือนกันว่าบุญมีแต่กรรมบัง เพราะราคาน้ำมัน(ดิน)มาแพงเสียเหลือเกิน อาชีพเกษตรกรที่ผลิตอาหารเพื่อยังชีพของคนทั่วโลก แต่กลับไม่มีใครให้ความสำคัญเท่ากับกลุ่มประเทศที่ผลิตน้ำมัน อยากถามเหลือเกินว่า “ถ้าไม่มีข้าวจะกินแล้ว จะกินน้ำมันแทนได้หรือเปล่า” ฝนเหลือเกินว่า (คงจะมีสักชาติไม่ว่าชาตินี้หรือชาติหน้า) ประเทศไทยและประเทศเกษตรกรรมที่เป็นแหล่งครัวโลกจะมีอิทธิพลที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกกับเขาบ้าง

ถึงโลกจะเป็นอย่างไร แต่คนทำงานสาธารณสุขและพี่น้อง อสม. แกนนำชุมชนและนักพัฒนาอื่น ๆ ก็คงจะต้องร่วมแรงร่วมใจจัดการกับโรคต่างๆ ที่จะมากุ๊กคามความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชน ไม่ว่าจะโรคไข้เลือดออก โรคไข้หวัดนก หรือโรคเบาหวาน เป็นต้น ซึ่งชุมชนกำลังที่สำคัญในการจัดการปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ก็คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง อบต.เทศบาล ที่เป็นจุดประสานการพัฒนา กับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความใกล้ชิดกับพี่น้องประชาชนมากที่สุด ย่อมแก้ไขปัญหาดังๆได้สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่มากที่สุด

และในปีนี้กระทรวงสาธารณสุขจะคัดเลือก อสม. ดีเด่น ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นเริ่มต้น เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ (ร.ง.ภ.) ตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา ที่ยังคงปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็งมาอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับดีเยี่ยม เพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลื่อนชั้นตราสูงขึ้นไป ประจำปี 2551 เพื่อส่งเสริมคุณค่าของคนที่ยึดสละทำความดีเพื่อส่วนร่วม ซึ่งเป็นที่ปลาบปลื้มของพี่น้อง อสม. ทั่วประเทศเป็นล้นพ้น

สารบัญ Contents

- การคัดเลือกและประเมินผลงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดีเด่น ระดับดีเยี่ยมเพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลื่อนชั้นตราสูงขึ้นไป ประจำปี 2551 3
- การพัฒนากระบวนการสร้างสุขภาพแบบองค์รวมของชมรมสร้างสุขภาพค่าน้ำสร้าง ตำบลน้ำคำ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร 5
- การรับรู้ของประชาชนต่อการบริการหน่วยกู้ชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 12
- ผลการใช้โปรแกรมการสร้างพลังเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในการป้องกันการสูบบุหรี่อำเภอหนองบัว จังหวัดนครพนม 17
- การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเพื่อการผ่านเกณฑ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของคณะกรรมการศึกษา อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม 27
- ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ปี 2550 : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร 35
- ความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ของอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลสวาย อำเภอปราสาท จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2550 42
- ปัจจัยและกระบวนการทางการบริหารที่มีผลต่อการบริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดร้อยเอ็ด 49
- แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขกับการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดร้อยเอ็ด 56
- ประสิทธิภาพของการประยุกต์หลักการตลาดเชิงสังคม ในการลดพฤติกรรมการบริโภคยาสูบในกลุ่มผู้นำชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตำบลราชธานี อำเภออ่าวชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด 62
- ปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2550 71
- การประเมินประสิทธิผล โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพผู้ประกันตน ในสถานประกอบการ จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2549 82
- ความรู้ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของหญิงมีครรภ์กับโรคฟันผุของลูก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2550 92
- ปัจจัยที่มีผลต่อผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์ในสตรีมีครรภ์ที่คลอดที่โรงพยาบาลกระทุ่มแบน 100
- การเปรียบเทียบผลการประเมินระดับน้ำตาลของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลหนองบัวขอมและศูนย์แพทย์ชุมชนโนนหวาย อำเภอหนองบัวขอม จังหวัดอุดรธานี 112

การคัดเลือกและประเมินผลงาน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดีเด่น ระดับดีเยี่ยม เพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลื่อนชั้นตราสูงขึ้นไป ประจำปี 2551

กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการคัดเลือกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดีเด่นระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับภาคจนถึงอสม.ดีเด่นระดับประเทศ โดยมีการจัดงานเฉลิมฉลองวันอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งชาติ ในวันที่ 20 มีนาคม เป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นขวัญ กำลังใจ และยกย่องเชิดชู คุณความดีของพี่น้อง อสม.กว่า 800,000 คนที่มีอยู่ทั่วประเทศ และสิ่งที่เป็นขวัญและกำลังใจมากที่สุด ก็คือ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นเริ่มต้น เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ (ร.ง.ภ.) ให้แก่ อสม. ดีเด่น ตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา และในปีนี้กระทรวงสาธารณสุขจะดำเนินการคัดเลือกและประเมินผลงาน อสม. ดีเด่น เหล่านี้ ที่ยังคงดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับดีเยี่ยม เพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลื่อนชั้นตราสูงขึ้นไป ประจำปี 2551 ตลอดจนจัดทำบัญชีแสดงคุณสมบัติผู้กระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน ที่สมควรขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ประจำปี พ.ศ. 2551 โดยมีแนวทางการคัดเลือกและประเมินผลงาน อสม.ดีเด่น ดังนี้

แนวทางการคัดเลือกและประเมินผลงาน

1. ระดับจังหวัด: จังหวัดที่มี อสม. ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีให้แก่ อสม. ดีเด่นผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นเริ่มต้น เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ (ร.ง.ภ.) ตั้งแต่ปี 2540-2545 ดำเนินการ

กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก และประเมินผลงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดีเด่น ระดับดีเยี่ยม เพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลื่อนชั้นตราสูงขึ้นไป ประจำปี 2551 และดำเนินการคัดเลือกและประเมินผลงาน อสม. ดีเด่น ระดับดีเยี่ยมของจังหวัด พร้อมจัดทำเอกสารประกอบผลงานเสนอต่อกระทรวงสาธารณสุข ผ่านศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชนภาคที่รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัด ภายในเดือนพฤษภาคม 2551

2. ระดับภาค ระดับเขต: ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต ผู้รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดที่มี อสม. ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกและประเมินผลงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดีเด่น ระดับดีเยี่ยม เพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลื่อนชั้นตราสูงขึ้นไป ประจำปี 2551 และดำเนินการคัดเลือกและประเมินผลงาน อสม. ดีเด่น ระดับดีเยี่ยม ของเขตและภาค พร้อมจัดทำเอกสารประกอบผลงาน เสนอต่อกระทรวงสาธารณสุข ภายในเดือนมิถุนายน 2551 โดยศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชนภาค ในเขตพื้นที่รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการ

3. ระดับกระทรวง: กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกและประเมินผลงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดีเด่น ระดับดีเยี่ยม เพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลื่อนชั้นตราสูงขึ้นไป ประจำปี 2551 และดำเนินการคัดเลือกและประเมินผลงาน พร้อมทั้งวินิจฉัยผลการคัดเลือกและประเมินผลงาน อสม. ดีเด่น ระดับดีเยี่ยม ที่จะเสนอขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราสูงขึ้นไปทั้งหมด ตลอดจนจัดทำบัญชีแสดงคุณสมบัติผู้กระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน ที่สมควรขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ประจำปี พ.ศ. 2551 เพื่อเสนอต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ภายในเดือนกรกฎาคม 2551

**หลักเกณฑ์การคัดเลือกและประเมินผลงาน
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดีเด่น ระดับดีเยี่ยม
เพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลื่อนชั้นตราสูงขึ้น ประจำปี 2551**

1. ชั้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์:

เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์ (ร.ท.ภ.)

2. หลักเกณฑ์การพิจารณา

1) มีระยะเวลาปฏิบัติงานภายหลังได้รับพระราชทาน ร.ท.ภ. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

2) มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นที่แสดงให้เห็นถึงการต่อยอด ขยายผล โดยไม่รวมผลงานเดิมในการเสนอขอพระราชทาน ชั้นเริ่มต้น

หมายเหตุ การคัดเลือกและประเมินผลงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดีเด่น ระดับดีเยี่ยม เพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลื่อนชั้นตราสูงขึ้น ประจำปี 2551 อสม. ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แก่ อสม. ดีเด่น ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นเริ่มต้น เหรียญเงิน ดิเรกคุณาภรณ์ (ร.ง.ภ.) ตั้งแต่ปี 2540 - 2545

3. หลักเกณฑ์การคัดเลือกและประเมินผลงาน

3.1 หลักเกณฑ์เบื้องต้น คะแนน 100 คะแนน

1) เป็นผู้ครองตน ครองคน ครองงาน เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งด้านสุขภาพ จริยธรรมคุณธรรม ความคิดสร้างสรรค์

2) เป็นผู้ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของสังคม

3) เป็นผู้ที่มีความรู้ทางวิชาการประสบการณ์ด้านสร้างสุขภาพ การเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค การรักษาพยาบาลเบื้องต้น

4) เป็นผู้ได้รับการยอมรับของสังคม

5) เป็นผู้นำหรือมีส่วนร่วมในการจัดระบบสุขภาพชุมชน

3.2 คุณสมบัติเฉพาะตัวตามเกณฑ์กำหนดทั้งในด้านการแสดงบทบาท อสม. ความสามารถในการนำศักยภาพชุมชนมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนา คะแนน 100 คะแนน

3.3 ความรู้ ความสามารถในการเชิงเทคนิคและการบริหารจัดการ กระบวนการคิด หลักการการสร้างความเชื่อมั่น การเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนระดับชุมชนและสังคม คะแนน 100 คะแนน

3.4 กิจกรรมและนวัตกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วง 5 ปี คะแนน 100 คะแนน

3.5 ผลงานความสำเร็จของการต่อยอดและขยายผลที่เกิดขึ้นใหม่ คะแนน 100 คะแนน

4. คะแนนการคัดเลือกและประเมินผลงาน

คะแนนรวมทั้งสิ้น 500 คะแนน

